

LA VENTALLADA.

SETMANARI POPULAR.

INMORTALITAT DE L' ÀNIMA.

IX.

Si considerant las inclinacions y objectes de nostras facultats deduhirem la existencia real de la eternitat per la nostra ànima, aixis com á cada tendencia de nostres sentits deu correspondre necessariamente la realitat d' un objecte exterior; fixant l' atenció en la transcendencia de las ideas morals y en lo caracter de la personalitat humana, acaba de apareixer á la inteligencia la immortalitat del nostre esperit, com á fi últim, com á condició indispensable sens la qual ni rahó de ser tindria nostra existencia.

Tenim en nosaltres una forsa que al mateix temps que 'ns mou y 'ns dirigeix cap al ben obrar, nos obliga per una felis necessitat á regoneixer la existencia de la vida futura: es la conciencia moral: Prescindim aqui de las disputas á que ha donat lloch, particularment entre 'ls racionalistas, l' origen y naturalesa d' aquesta facultat, lo cert es que tot lo mon convé en que concebim la idea de justicia, y aquesta en un esperit ja educat veyém que te tal forsa, que es imposible no suposarla existent en cap teoria filosofica, y molt mes no regoneixer la necessaria influencia que exerceix en la vida práctica. Es un criteri constant que judica y dictamina, no solament nostres actes sinó també los de nostres semblants. Suposém que un fill pegui á son pare en vostra presencia: ¿podreu mirar aquesta acció com una cosa indiferent? ¿Es necessari que formeu un racioni, ó consideréu, per exemple, los resultats que pot dar á la societat la pérdua del respecte filial? Totas las escolas sens distinció de origen convenen en que hi ha una justicia eterna independent de la justicia humana, y de la qual dependeix la justicia dels homes. Aquesta lley no

resulta de cap condició transitoria sino de un principi absolut é invariable. Jo estich cert ab la mateixa certesa que la justicia obliga al fill á respectar á son pare, com estich cert que un efecte no pot existir sens causa. La justicia, donchs, existeix de si mateixa, y te una forsa absoluta. Es un sublim principi que no 's concreta sols al home ó á la terra, es una essencia moral que existeix sens cap condició. De aqui 's segueix que la justicia deu complirse, perque no pot ser que existint quedi sens aplicació, y sens compliment; aixis com es impossible que sent verdader aquest axioma: «no hi ha efecte sens causa» hi haigi no obstant efectes sense causa. No hi ha que insistir en la ponderació de quan desatés se troba en aquest mon lo premi del mérit veritable y quant impunement son á vegadas comesas las accions mes criminosas. Aquesta observació be massa está al alcans de tots los homens. La virtut, que per inclourer la noció essencial de mérit deuria ser baix tots conceptes premiada, la veyém no obstant y aixó tan lluny de ser profitosa pels bens materials, que quasi no 'ns la representém sino sempre sufrint y oprimida: en cambi admirém molt sovint crims espantosos coronats de un éxit admirable: la historia está plena de exemples que no sabriam com esplicar sens la justicia eterna. Sembla com una lley fatal de la malicia humana, que 'ls grans serveys que 'ls homes prestan á la humanitat tingan que ser pagats ab majors ingraticuts. ¿Com s' han remunerat en la terra los heróichs sacrificis que oferiren á sos pobles, Temistocles, Aristides, Camilo, Stilicon, Belisario, Colon, Cervantes; si 's recorra la historia, pasma 'l notar com es una escepció raríssima que hi hají hagut un sol gran home de merit verdader que en lloch de recompensa, no hají tingut que sufrir en la terra la mes crudel desgracia. ¿Y que componen las injusticias celebradas en comparació de las innombrables que ocultament tants ho-

mes sofreixen cada dia? ¡quants actes de virtut ignorats! ¡quants sacrificis suportats calladament en la desconeguda llar d'una família, modestas flors del cor que no floreixen sinó devant de Deu, com enbalsama 'l ayre la viola amagada sota las fullas; y per altra part, ¡quants crims cuberts exteriorment per la benevolencia y la honra social, quantas profundas vilesas coronadas d'un éxit brillant y fins ponderadas per la gloria! Donchs si lo mon nos presenta una injusticia evident y si la mort hi posa 'l sello, de manera, que ja no hi ha que esperar en la terra una reparació, es necessari que hi haigi un altre mon, hont eixos actes que demanan per sa essencia una sanció imprescindible, trobin degudament satisfeta la realisació de son objecte. Aquesta conclusió te precisament la mateixa forsa que la nostra creencia en lo principi de justicia. O be s'ha de dir que no existeix la justicia, ó que la virtut es á la fi recompensada, y si no es recompensada en la terra, ho es infalible é incontestablement en l'altra vida. Existeix donchs per nostra ánima una sanció certa, mes enllá de la disolució del cos, y aquesta sanció deu encontrarse en una vida eterna, puig encara que, absolutament parlant, Deu podria aniquilar l'esperit, segons observarem en altre lloch, si ho considerém moralment. obrant lo criador ab aquella sabiduria y providencia ab que dirigeix totas las cosas á sa major vida y perfecció, veurém que repugna á la sana rahó que una substancia espiritual, lliure, intel·ligent y aspirant á la justicia, puga ser per Deu aniquilada. Si ateném á sa naturalesa, hem vist que era tal, que careixia de la condició, indispensable en las substancias, pera sa mort ó destrucció: hem regonegut que era essencialment simple, y que per lo tant, no cabia en ella la descomposició. Aquest caràcter tan distintiu de sa essencia nos diu ben clar que l'ánima per sa naturalesa mateixa enclou una aptitut pera la perpetuitat, y aquesta aptitut ó propenció deu provenir de la mateixa sabiduria divina que ha dirigit y ordenat á tots los sers ab una constitució proporcionada al objecte á que 'ls destina. Y no solament la essencia de l'ánima sinó totas sas facultats é inclinacions van dirigidas á lo perdurable, á lo infinit, á la felicitat eterna. ¿Y no seria suposar en Deu una sacrílega contradicció, lo admetrer que apesar de haber criat á una substancia ab totas las condicions y tendencias á un fi determinat, lluny de cumplirse aquest fi segons l'ordre establert per sa divina sabiesa, hagués de ser la única existencia que en tot lo criat no cumplis son

objecte. ¡Quel! ¿tan sublimes aspiracions, un cor que ama la immortalitat y una inteligencia que la comprén, tot aixó nos hauria donat Deu inutilment, pera plorar uns breus anys sobre la terra; coneixer que tenim un Criador, un Pare, amarlo, y morir per sempre sens véurel y ser reduhits al no res? ¿Quina rahó tan monstruosa pot concebir tan horrorós absurdo en aquella soberana Providencia, que fins en aquest mon que es vall de llágrimas, ha derramat per tot la vida, la bellesa y l'armonia? En veritat que es necessari tancar obstinadament los ulls á la llum del bon sentit y de la lógica, voler atribuhir la mort á una entitat hont sols hi trobém condicions pera la vida, pretenir que la noble existencia intelectual quedi sens objecte, mentres l'observém tan segur é infalible en la mes insignificant substancia inorgánica, y negar que existeixi en Deu una justicia que fins malgrat sas perversas inclinacions observa l'home.

Habent ja arribat á la fi del nostre treball, no podém concloure sens dar resposta á algunas objeccions que avuy dia han lograt arrastrar moltes intelligencias, errors ressucitats é introduhits de nou per teorias peregrinas, y molt particularment per lo espiritisme. Debém confessar que la corrent de la filosofia actual es contraria al materialisme, per mes que en la práctica la societat se ressentí de las influencias d'un sensualisme comunicat á los sentiments, mes per la falta de creencias y l'indiferentisme religiós que per la propaganda científica. Lo materialisme va perdent cada dia mes terreno, los arguments que en los dos sigles passats volian sostenirlo ab energia y aparentaban sa completa admissió en lo camp de la metafísica, avuy han perdut ja tot son valor devant la investigació, fins dels mateixos racionalistas, entre 'ls quals no s'hi conta, podém afirmarho per la honra de la filosofia, cap philosoph de primera talla que s'arrisqui devant de la rahó ilustrada á presentarse sincerament com á ver materialista.

No obstant, los efectes venen á ser los mateixos y tal volta encara mes desastrosos, puig mentres veyem al modern racionalisme desenganyat del culto absurdo que donaba á la materia, ben lluny d'abdicar completament son error y deixarse guiar al fi per la llum de la veritat, se llansa en alas del mateix orgull á las oscuras regions de un panteisme idealístich, ó be tracta de revestir ab una forma científica los antiquíssims somnis de la metempsícosis. Exemple admirable de la soberbia humana, aconsolarse de abraçar

novament teorias erróneas ja vellas y desacreditadas, ans que confessar ab noblesa la errada y entregarse á la veritat única que deixa nostra rahó afirmada y satisfeta. L' error modern sobre 'l dogma de l' immortalitat, está concretat en dos escoles: totas duas professan la imaterialitat y la eterna permanencia de nostre esperit; mes la una creu que aquesta permanencia consisteix en la absorció de lo finit per lo infinit, en la confusió y retorn de la existencia individual á lo gran tot, en una paraula, atribueix la immortalitat á la *substancia* mes de cap modo á la *persona*: l' altra subjecta á l' ánima á una serie de transmigracions sens fi, durant las quals va adquirint mérits y acostantse sempre á un ideal de perfecció sens poder may arribar á la consecució d' un objecte determinat y cumplert. Si un pregunta las rahons en que s' apoyan tan l' una com l' altra teoria, s' ha de accontentar ab simples suposicions gratuítas, embolicadas entre mitj de una terminologia casi sempre ininteligible, en la qual s' hi veu surar de 'n tan en tant algun argument tan flach, que un no 's resigna á creurer que 'l presentin seriament. Jo voldria que 'ls espiritistas me diguessin, per exemple, ¿ab quins datos de observació interna ó de deducció comprobàn la singular teoria de que las ánimas tornan á informar altres cossos, ja sia per cástich ja sia per exercitació meritoria? Lluny de oferir una rahó per apoyar á lo menos aparenment tan estranyas cavilacions, la veu del sá criteri y fins del senti comú esta clamant contra una doctrina absurda indigne de la gravedat de la ciencia. Basta fixarse en l' enllás indispensable que deu unir la personalitat humana ab la sanció de sos actes, y lo mateix concepte de justicia que tan retrahuen, ja á primera vista destruheix tot son sistema. Es necessari que la nostra ánima guardi 'l recort de lo que ha sigut, pera que puga ser recompensada ó castigada. La idea de cástich, suposa un dolor aplicat al autor de un acte culpable, la recompensa una satisfacció donada al autor de una obra meritoria. Es precis que l' acusat compregua que es castigat, del contrari, la justicia cambiaria de nom y vindria á ser barbárie. Es per consegüent impossible l' admetrer que Deu nos castiga en aquesta vida de faltas qual recort ja habem perdut, ni pot existir cap solidaritat entre la vida actual y las vidas que se suposan anteriors, de las que no 'n trobem al cor cap mena de rastre. En aquesta ignorancia invencible de nostra antiga condició y de nostras antigas faltas, no podriam may segons la rahó regoneixer un cástich ni accep-

tarlo com á legítim. Qui de tal manera castigues fora un tirá, no un pare. Y puig lo cástich no pot ser separat del recort de la falta comesa, estem segurs de ressucitar ab la plena y entera conciencia de nostra identitat. Finalment, semblant hipótesis destruheix completament la doctrina de la caritat que tan ponderan los espiritistas, no fentnos veurer en los desgraciats mes que culpables.

Alguns n' hi ha no obstant, que volen semblar un poch mes rahonables, no admetent que las ánimas tornin á informar nous cossos en la terra, mes subjectantlas á una acció moral y perfectibilitat infinita fins en las regions de la eternitat, suposant que no seriam felisos en lo cel, si no hi tinguessim com en la terra una tasca que cumplir, y d' aquí volen conclourer que la vida que nos espera es, com la vida actual, una transició. Mes aquesta estranya doctrina, que ama la lluyta per si mateixa, cambia lo medi en fi, ó admet una serie infinita de accions sens terme, lo qual repugna obertament á la rahó. La recompensa de la victoria no pot ser un nou combat, la felicitat complerta á la que aspirém no pot ser lo moviment de un treball etern, puig no hi ha treball sens pena y una felicitat ab pena seria una contradicció. No perdentse la nostra personalitat, dihuen, també deu subsistir en ella la llibertat que li es inseparable y per consegüent, també debem admetrer en l' altra vida la possibilitat de la falta, lo mérit y demérit y per lo tan, la perfectibilitat infinita. Aquest rahonament está fundat sobre un fals supósit, so es, que la acció es necessariament per tot y en tots los sers lo que es en nosaltres en la terra. ¿Que es lo que ho prova? ¿qui prova que la acció variada, limitada, diversa, siga necessaria á la llibertat? De que l' home en la terra no puga ser lliure sinó ab la condició de poder faltar, no se 'n segueix que la llibertat en sa essencia absoluta importi la necessitat de la falta. Aixís veyem que la inepicabilitat y la llibertat, son atributs que s' concilian perfectament en Deu.

Aquestos son, en compendi, los fonaments ab que sosté la rahó natural lo dogma de la immortalitat de l' ánima. Fonaments que poden ben suportar las embestidas lleugeras per mes que pretenciosas de la impietat, que en va lluytará per destruhirlos, y que son per nosaltres tan mes forts en quant estan sostinguts per las forsas sobrenaturals de la fe divina.

J. Planas y Feliu,

LA ROSADA.

Lo sabí Governador del mon que vetlla continuament sobre sos fills y que proveheix á totas sas necessitats, se serveix de molts medis pera conservar la fertilitat de nostres camps. De vegadas se val d' un riu com lo Nilo ó 'l Níger que tenen la singular propietat de sortir de mare en certs temps senyalats, pera regar un país que á no ser per aquestas felissas inundacions, ja may se fecundaria. Altras vegadas de plujas que 's repeteixen mes ó menos frequentment pera refrescar l' aire, pera moderar los calors del histiu y pera humitejar la terra seca; y ja en fi de grans ayguats que portan la humetat als llochs mes sechs y mes poch conrehuats Be es veritat que quan destruheixen los camps, lo pagés que no mira sinó lo present, s' entrega tal vegada á ingratas queixas; mes si 's consideran sas conseqüencias en relació al be general, no podrém menos de convenir en las ventatjas que proporcionan als homes.

No obstant aquestos medis de regadiu no son constants ni sempre son suficientes. Lo fenomen mes ordinari, lo mes segur y mes universal, mes també 'l que consideran poch los homes y que menos estiman, es la rosada: present inestimable que fins en los anys de la major sequedat sosté y conserva las plantas, y que 's troba en gran abundancia sobre sas fullas al matí y á la tarde, especialment en la primavera y la tardor.

Una part dels vapors que forman las rosadas s' aixeca de la terra, l' altra cau de la atmósfera. En efecte, si 's posa una mata d' enciam sota una campana de vidre, se veu pel matí, tan la planta com las parets interiors de la campana cobertas de rosada, rosada que sols pot venir, part del mateix vegetal y part de la terra. Escalfada aquesta durant lo dia, conserva per mes temps son calor que l' ayre. Los vapors enrarits pel calor tiran á enlayrarse, mes tot seguit quedan condensats per lo fret de la admosfera, y 's reuneixen en gotetas sobre las plantas; veus aquí perquè las rosadas son tan mes copiosas quant mes frescas son las nits. En quant á la rosada descendent, sa causa es lo refredarse la atmósfera, que quant lo sol deixa de escalfarla, condensa 'ls vapors mes pesants que cahuen aixis que 's pon lo sol; los quals, encara que sempre perillosos, ho son encara mes quant estan impregnats de exhalacions pantanosas, etc.

La diferencia dels llochs y l' estat de l' atmósfera ocasionan certas modificacions en aquest meteoro. En los valls, per exemple, á la vora dels rius y las llacunas, es sempre mes abundant per la major humetat de la terra, y per consegüent de la atmósfera: fins de vegadas es tan gran, que es molt comú veurer en aquells paratges alsarse pel matí y per la tarde una boyra rara á la altura de alguns metres. A la privació de aquesta gran humetat deu atribuirse la poca rosada que cau en las montanyas y en los terrenos sens conreu ó plens d' arena.

Quant los vents son impetuosos ó molt forts, no hi ha rosada, porque la esbarrian al mateix temps que 's va formant. D' aquí ve que es molt mes abundant quan l' ayre está en calma. En certs pahissos raras vegadas hi plou, mes las rosadas vingudas dels llochs humits per medi dels vents son prou pera fertilisar la terra, puig venen á ser com una especie de pluja repetida cada dia, ab la que poden vejetar y creixer las plantas. A la abundancia de las rosadas se deu la vegetació dels arbres y demás plantas de bosch. Hales observá que una planta que pesava tres lliuras, habia aumentat tres unhas després d' una forta rosada. En los punts del mitjorn de França, es molt comú no plourer en tot l' histiu, y apesar d' estar seca la terra fins á molts metres de profunditat los arbres se mantenen verts. ¿Com conservarian, donchs, sa frescura si no fossen humitejats per aquesta rosada, y si la naturalesa hagués privat á las fullas de la facultat de xutglar la humitat del ayre y de reunir-la al torrent de la sávia? No succeheix aixó en las plantas de arrels curtas y fibrosas. Sa humitat se disipa prompte, porque la xutgla la terra del voltant, y sa poca profunditat no las defensa lo suficient de una prompta evaporació. Aixís es que aquestas plantas se secan y moran, si tardan en venir algunas plujas que las refresquin.

Los diferents medis de que 's val la divina Providencia pera atempirar y fertilisar la terra, nos dehuen recordar aquells que usa pera fecundar le cor del home y ferli donar fruyts de vida eterna. Cástichs mes ó menos severs, beneficis de tota mena, exhortacions, advertencias directas: de tot se serveix pera conduhirnos al be, pera excitarnos, y pera santificarnos. De vegadas en l' ordre de la naturalesa veyém caurer dels nubols una pluja tempestuosa que nega 'ls camps y fa surtir de mare als rius. Altras vegadas crida Deu de la terra la suau rosada, y escolta, per dirho aixis, los vots del bon pajés.

Aixís també en l'ordre de la gracia se val de diferents camins pera arribar als fins misericordiosos que 's proposa. ¡Quants cors endurits l'obligan á parlar entre llamps y trons, com en altre temps sobre la montanya del Sinai. Pera mourer y salvar á altres se val de medis menys terribles: ab una veu dolça y persuassiva los crida Deu á son servey, se fa sentir en sa conciencia, y rega dolsament sa ánima ab la rosada benéfica de la gracia.

M. S.

JESUS ALS PECADORS.

Apreneu de mi.

MIRAU mon Cor de pare amorosíssim
En créu morint d'espines coronat;
No n'hi clavéu cap més al Cor dolcíssim
Que tant vos ha estimat!

Sota ses ales cors de verge hi nian;
Veniuhi á l'ombra, pecadors, veniu;
Los serafins més rossos quant somian
Somian ferhi niu.

Llançau, llançau lo calzer d'amargura
Que dolça bresca angélica 'us portí,
Si teniu set d'amor y d'hermosura
Veni, l'aygua es assí.

Tinch per les verges lliris y coronas,
Pel jove somnis, música y amor,
Gloria y recorts pels avis y matrones,
Pels infantets dolçor.

Veni, daré consolació á qui plora,
Medicina suau al malaltís,
Y al pit de tots abocaré avans d'hora
Plahers del paradís.

Mes ¡ay! vos enamoran les floretes
Que en calzer enmelat regalan fel,
Y ningú assaboreix mes amoretetes
Més dolces que la mel.

Té la nina aymadors, lo lliri abelles,
y 'l mes petit verger son rossinyol,
y jo que lliris fiu florir y estrelles
Tinch de plorar tot sol!

Per més que 'ls braços nit y dia axample,
Ningú ¡ay de mí! ningú s'hi vé á llançar;
Per tot se troba 'l colisseu poch ample
Y es ¡ay! desert l'altar.

Amors del cel, veniu á fermhi festes,
Que 'ls de la terra ja no son per mí!

¡Tant que l'estimo! sols me guarda arestes
Mon blat que ab sanch reguí!

Aqueix amor del mon per qui 'm dexáreu
¿Vos amarà fins á la créu com jo?
¿Pel paradís obrirvos que tencáreu,
Pren mort y passió?

¡Ay! ab ósculs dolcíssims y abraçades.
¿Donchs qué us he fet pera dexarme axí?
Donáume áltres açots, áltres llançades,
Mes no fugiu de mi.

Jo só la vía, veritat y vida,
Bonich y dolç, mansuet y humil de cor,
De flors mon jou suau, y enlleugerida
Ma càrrega d'amor.

A amar y ésser amat vinguí á la terra
Fet tendre anyell pera poder morí,
Jo, Déu de les venjances y la guerra,
Que trono en Sinahí.

Quán baxo en carro flamejant de bromes
Tremola encara 'l firmament de por;
Que 'l núvol só dels llamps, mes ¡ay! pels homes
Só l'astre de l'amor.

Ja un roch no tinch hont reclinar la testa,
Que tot vos ho doní sino la créu;
He fet pa y vi d'eix cos y sanch que 'm resta;
¿Que darvos més?...prenéu.

Preneu mon sér y tot, dolça primicia
Del esplet que á la Gloria us tinch guardat:
No tornaréu al Cor de hont sou delicia,
Fillets que m'heu dexat?

Si no hi torneu ¿qué faré jo? us sabria,
Bocins de mes entranyes, aborrrir?
Amarvos sempre, amarvos, si podia,
Fias é tornar morir!

JACINTO VERDAGUER Pbre.

UNA DOBLE GLORIA.

Do es sens dupte per la Patria y per la Religió la entrada en la Academia del jove Dr., en Marcelino Menendez Pelayo. Per la patria que ha vist naixer en lo seu sol aquest prodigi del saber, per la religió de lo cual se mostra fill entusiasta y decidit defensor, y en efecte Menendez que no té mes de 23 anys pot contarse entre los primers sabis de nostra época. Entre sas

obras la *historia de los heterodoxos españoles* fora bastant per si sola pera probar lo gran acumul de coneixémens de son autor, per posehir los quals (diuhen sos critichs) la generalitat dels homens de lletres necessitarian lo doble de la etat que conta avuy aquell.

Prou conegué y feu justícia á sos mérits lo govern de 'n Cánovas revocant en son favor las lley que no permetía lo accés á las cátedras de Universitat als menors de 25 anys.

Prou probaren sa suficiencia las brillants oposicions per obtenirne una plassa en la Central de Madrit: y per ultim per digne coronament á sa brillant carrera sa entrada en la Academia, aqueix temple de la gloria quals llindars havian fins are sigut vedats á la juvenesa.

Aquell dia fou un verdader aconteixement per Vila-coronada y lo mes florit de la societat madrilenya acudí presurosa á pagar son tribut de respecte y admiració al distingit academich que per primera vegada ofería lo raro espectacle de la juvenesa la ciencia y la virtut unidas en entranable consorci. Los seus admiradors fan lo elogi de 'n Marcelino en eixas paraulas; *es un talent fenomenal*. Pero mes tal volta que una gloria patria fou la entrada en la Academia de 'n Menendez Pelayo una gloria per nostra religió. Pera convencerns no cal sino llegir son discurs sobre la poesia mística espanyola en lo qual despues de probar la influencia de los dogmas católichs en la poesia y no sols en la poesia sino tambe en totas las demes arts; defensa ab tal calor lo Tribunal de la Inquisició y sa missió salvadora en nostra Espanya com si no parlés devant de un auditori com lo de Madrit en general *despreocupat* é inimich de aquella Institució, sino de un auditori de temps de Felip II, *fonatisat* diuhen per la exagerada influencia de la Teocracia. ¡Oh!; consola lo veürer com se aixeca qui condemna en nom de la ciencia y de la veritat la guerra inconsiderada que 'sfa avuy contra las venerandas institucions de nostra patria y los dogmas consoladors de nostra Religió!

Pero no solsament Menendez fa gala de son catolicisme en publich y en sas obras sino hasta en las conversas familiars aprofitant la ocasió de mostrar sos sentiments religiosos ab la santa independència que donan lo saber y la virtud ajermanats dins de un cor jove y fogós entusiasta per las santas tradicions de sa patria y de sa religió.

Aprenquin los jovens de nostras Universitats á aprofitar lo temps en lo estudi y enriquir son

talent ab la ciencia, y no omplenarlo de novelas insulsas que lluny de aprofitarlos los trastorna completament fentoshi odiosos lo estudi y lo treball y del tot inútils á la societat.

Aprenquin també á no avergonyirse de sas creencias devant los homens, recordant que si los enemichs de la Iglesia estant avuy tan envalentonats es perque no hi ha qui vulla atacarlos en lo terreno de la ciencia en quals trinxeras s'han colocat creyentse segurs y completament inexpugnables.

Lo dia en que nostres jovens coneguent la importancia que tenen en nostra societat deixen de divertir-se menos y estudiar mes, acullintse á las enseyansas de nostra Mare la Iglesia, la patria, la familia y la religió estarán completament asseguradas y salvadas del destructor torrent de la impietat que amenaça destruiras.

¡Vulla Deu apresurar jorns tan ditxosos!

J. S. y J.

RECORT DE L' INFANTESA

Per mes que brins de neu lo temps esbulla
Per mos cabells castanys,
Quan veig á Montserrat ó á Puig l' agulla
No tinch mes que quatre anys.

La salvia, 'l romaní, la sajolida
Ab sas fragants olors
Rejuvenintme apar que 'm fan la crida
«Son las matexas flors».

L' avi, quan jo era xich, m' hi conduhia
Ab un ram á la ma:
Ves á ofrirlo á la Verge, repetia,
Que Ella 't benehirá.

Si quan ets gran la terra t' atropella
Y 't persegueix la sort,
Quan te vejes perdut acut á 'n ella
Y arribaras á port.

Y al axecarme ab sas dos mans de ferro
Me sostenia dret,
Y estirantme ficava dins d' un gerro
Lo meu humil ramet.

Y 'm feya dir despres l' Ave Maria,
Y 'm besava despres,
Y un cert perfum de cel qu' allí sentia
No l' he sentit may mes.

No se si era del cor la pura essencia
 O si era il·lusió,
 Llavors era jo un àngel de ignocencia,
 Y ara no sé 'l que só....

Só un pelegrí, que l' ombra necessita
 Perque acaba 'l delit;
 Y torna á visitar la santa hermita
 Com quan era petit.

Só un cor tó fet mal·be, que solitari
 Arriba cap al tart
 A respirar l' olor del santuari
 Y á dirli «Deu vos guard»

Las amplas tombás que la terra enllosan
 Me semblan llit suau;
 Y fins los morts me sembla que hi reposan
 Ab un somni de pau.
 Y 'm ressona, al entrar, dins de la orella
 la veu del avi mort:
 «Cuan te vejas perdut acut á 'n Ella
 Y arribarás á port.»

Jo 'ls hi diré á mos fills; no vull que acabi
 Aquell santíssim zel;
 Jo 'ls faré dur son ram, com lo meu avi
 Que Deu lo tinga al cel.

Francisco Camprodon.

Crónica General.

En Vilanova y Geltrú s' acaba de celebrar una gran manifestació proteccionista. Mes de 7,000 personas precedidas de totas las coblas d' aquesta vila han passat á saludar al Exm. senyor don Joseph Ferrer y Vidal.

S' han llegit atentas y rasonadas exposicions dirigidas al govern en súplica de que s' interessi pera la producció nacional. S' han pronunciat també varios patriótics discursos que han sigut molt aplaudits.

—Avuy s' ha posat á la venta lo tomo de «Baladas» de nostre company lo conegut poeta

en Pere de Palol, que recomanem á nostres lectors segurs que no 'ls recará lo posehirlo.

—Un de aquestos dias últims fou cambiat lo Ajuntament, del qual en honor de la veritat debem dir que s' havia guanyat en general lo apreci y simpatias dels gironins. Probas quedan de sa bona administració en las milloras fetas en nostra ciutat com per exemple lo enllosat de la plassa del vi, la rampa de Esparters y altres; distinguintse per sa constant protecció á las bonas institucions. Celebrarém que lo nou Ajuntament segueixi donant milloras positivas com las que 'ns quedan del anterior.

—Lo dilluns de la present setmana á las quatre de la tarde lo Illm. Sr. Bisbe comensá la santa visita á la Iglesia Catedral, continuantla 'ls demés dias á la mateixa hora. Es probable que seguirá visitant las demés parroquias de aquesta ciutat.

—Lo popular poeta don Joseph Zorrilla visitarà molt aviat la ciutat de Figueras, en qual teatro hi donará una vetllada.

Ab l' objecte d' obsequiar á tan distingit literat, s' han celebrat ja varias reunions, habentse acordat donarli una serenata, un thé literari, etc.

—Demá á las tres de la tarde en lo saló de sessions de las Casas Consistorials se reuniran los socis de *La Literaria* convocats previament pera Junta general al objecte de proceder á la rendició de comptes y renovació de cárrechs de la Junta directiva, zixis com lo nomenclament del Jurat literari del certámen que s' ha de celebrar proximament.

—Segons indicis, á primer del mes entrant veurá la llum pública en nostra ciutat un nou periódich, qual títol no sabém encara, mes, segons dihuen, defensará las ideas del partit progresista. Veurém.

—Ja que en son temps no 'n poguerem parlar, fem avuy menció de la importantíssima Revista *La Llumenera de Nova-Jork* qual últim número es verament notable, no sols per son contingut literari, que es sempre escullit, sinó per los grabats que conté, que son de veritable mérit artístich. Representa l' un lo soláat de *Maraton*, copia

d' una preciosa estatua, y l' altre *una noya Copta*. Seguint aquest pas la Llumenera de Nova-Jork serà una publicació de las que á mes envejable altura posin lo nom de las lletras y las arts de nostra terra.

Grecia. Los dolegats turchs en Constantino-
pla han proposat cedir la Creta, pero reduhint,
en tal cas, la cessió territorial en la Tessalia á
una tira de quatre kilómetres de llargada.

Los embaixadors insisteixen en que la Porta
cedeixi, además de la Creta la línea precedent-
ment proposada en Tessalia, que es la que com-
pren Volo y Larissa.

Rusia. Ahir s' acabá bastant tart l' instruc-
ció preliminar sobre l' atentat del dia 13, é inme-
diatament fou transmesa al procurador imperial.

M. Murawiff está encarregat de redactar l' ac-
ta d' acusació y de sostenirla devánt del tribunal
especial ahont deurá seguir lo es procés. Lo nú-
mero d' acusats es de quatre, y tots ells ho son
per crims diferents.

Primer. Nicolás Russakoff, que confessá ha-
ber tirat una bomba explosiva sobre l' emperador;
segon, Andreu Feliaboff, detingut lo dia 11 de
mars, que confessa haber pres part en los prepa-
ratus del atentat comés de 13; tercer, Ti-
moteo Michailoff, que feu resistència al moment
de ser detingut y descarregá son revolver sobre
ls agents de policia; quart, la dona Hesse-Helf-
mann, acusada de complicitat ab Nawrotzky, que
s' ha suicidat.

—Lo tribunal que enten en la sumaria oberta
ab motiu del atentat contra lo emperador ha de-
manat la pena de mort pera los nihilistas Roussa-
koff, Felianoff, Eleman y Michaloff com autors y
cómplices del delict de regicidi, sent probable
que la execució dels reos tingui lloch durant la
próxima setmana.

—Després de l' assassinat del Czar Alexan-
dro se agita en Berlin y en Sant Petersburg la
idea de convocar un Congrés europeo de las
grans potencias, per deliberar sobre las midas
colectivas que 's deuen pendre per detenir lo
progres de las societats anárquicas, las quals te-
ten lo propósit de destruir las monarquías enca-
ra existentas derrer baluart de la pau pública.

Per altra part, los articles dels diaris russos
demanan midas enérgicas contra Suissa assilo
dels nihilistas.

—Fa poch ocorregué en Niza una catástrofe. S'
acababa de comensar la funció en lo teatro lirich,
ahont se cantaba «Lucía», quant un escap de gas
doná origen á una explosió. Lo teatro quedá á
las foscas per complert, quant la inflamació de

gas habia ja prsvocat un incendi en lo palco es-
cénich. Lo pánich que aquest produhí fou horro-
rós. Las portas quedaren obstruidas y se ocasioná
un número de víctimas tan considerable que ja
se fa pujar á 50 personas.

—Se dona per segur que de las negociacions
entre los embaixadors y delegats turchs, las pro-
posicions definitivas de la Turquía consisteixen
en la cessió de tot lo territori de Thessalia situat
entre las fronteras actuals de la Grecia y la part
baixa del Salembria, comprenenti Larissa pero
no Trikala que se la reserva Turquía y en la se-
ssió de la isla de Gandia.

Secció Religiosa.

Quaranta horas: Demá comensan en la iglesia
de Sant Lluch. La exposició serà de las 8 á las 11
y mitja del matí y de las 5 á las 7 de la tarde.

Solució á la xarada del número passat.
BO-TÓ.

Xarada.

Pera comprar *dos y tres*,
Que siga *hu mes tercera*,
No li recan los diners
Al qui conta per milers
Los ceps y las oliveras.

Lo molt presumit fadri,
Y la pubilla entonada,
Encar que hagian de sufrir
Desitjan sempre lluir
Una *tot* ben elegante.

P.

La solució en lo número vinent.

ATVERTENCIA.

Aném á entrar á lo segon trimestre de
nostra publicació, ab lo mateix ardor y la ma-
teixa voluntat que quant comensarem nostra
obra benvolguda. Ab la esperansa y lo coratje
que 'ns donan lo favor que hem rebut de la
gent que saben mostrar ab sas obras son
amor á las bonas empresas, seguirem cons-
tanment la nostra ruta, demanant á Deu nos-
tre Senyor nos donga forsas pera mantenir en
lo camp de la prempsa los sants principis de
la Religió, las glorias de la pátria.

Girona: Estampa d' en Manel Llach.